

Sygn. akt I ACz 692/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Barbara Baran

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2016 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi A. S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia

na skutek zażalenia skarżącego na rozstrzygnięcie zawarte w punktach 1 i 2 postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt WSC 2/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z dnia 23 lutego 2016 r. m.in. oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie go od kosztów sądowych i o ustanowienie adwokata z urzędu. Sąd wskazał na oczywistą bezzasadność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, którą powód usiłował wnieść w sprawie, w której nie zapadł wyrok a wydano jedynie prawomocne zarządzenie o zwrocie pozwu. W takim przypadku wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych nie może być uwzględniony. Potrzeba udziału profesjonalnego pełnomocnika nie jest uzasadniona okolicznościami niniejszej sprawy a jego ustanowienie stanowiłoby nieracjonalne wydatkowanie środków publicznych.

Zażalenie na powyższe postanowienia wniósł skarżący A. S., zarzucając naruszenie art. 370, 397 § 2, 394 § 3 i 840 k.p.c. Podnosił biurokratyczne i zbyt formalistyczne potraktowanie skargi, odwołując się także do art. 32 i 77 Konstytucji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest bezzasadne.

Odnosząc się najpierw do rozstrzygnięcia w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych zwrócić należy uwagę na charakter tej instytucji. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewniając każdemu obywatelowi prawo do sądu nie stanowi o bezpłatności postępowania. Postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne, a sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. Zwolnienie od kosztów sądowych jest więc odstępstwem od tej zasady, w interesie osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

Zwolnienia od kosztów sądowych domagać się może osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd nie ma jednak obowiązku – nawet w wypadku stwierdzenia ubóstwa strony – udzielenia zwolnienia od kosztów w każdej sytuacji. Stosownie bowiem treści art. 109 ust. 2 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych sąd odmawia zwolnienia od kosztów stronie w razie oczywistej bezzasadności dochodzonego roszczenia lub obrony praw. Przyjmuje się, że oczywiście bezzasadne jest

takie roszczenie, którego bezzasadność jest oczywiście zrozumiała dla każdego, bez potrzeb dokładnej analizy sprawy pod względem faktycznym i prawnym lub jeśli jest sprzeczna z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa. W niniejszej sprawie, która w intencji skarżącego jest skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia taka bezzasadność zachodzi i sąd I instancji użył właściwej argumentacji, którą Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Skoro skarga jest oczywiście bezzasadna, nie można udzielić skarżącemu zwolnienia od kosztów sądowych.

Prawidłowo także rozstrzygnął sąd I instancji wniosek skarżącego o przyznanie mu pełnomocnika z urzędu, bowiem nie zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie takiej pomocy. Słusznie zwrócono uwagę na to, że ocenić należy perspektywy powodzenia wnoszonego środka prawnego, a jeśli takich perspektyw nie ma (jak wskazano wyżej – skarga jest oczywiście bezzasadna), to odmowa ustanowienia pełnomocnika może nastąpić nawet wtedy, gdy obowiązuje tzw. „przymus adwokacki”. Tak właśnie jest w niniejszej sprawie.

Orzeczenia sądu I instancji zawarte w punktach I i II postanowienia (przedstawione Sądowi Apelacyjnemu z zażaleniem skarżącego stosownie do zarządzenia na k. 21 akt) są zatem zasadne.

Zażalenie uległo oddaleniu na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.